

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 116 (3562) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Általánosságban elfogadta a képviselőház az országgyűlés tartamának meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot

A meghosszabbítás egy évre szól. — Bemutatkozott a Sztójay-kormány a felsőházban is

Az országgyűlés felsőháza csütörtök délelőtt rendkívül népes ülésen hallgatta meg a Sztójay-kormány bemutatkozását. Az ülés kezdetét jelző csengők 10 óra után néhány perccel szólaltak meg és mire Perényi Zsigmond báró 10 óra 15 perckor megnyitotta az ülést, a padok teljesen megteltek.

Az ülésen megjelent vitéz József és József Ferenc királyi herceg, Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás vezetésével a magyar püspöki kar, Károlyi Gyula gróf volt miniszterelnök, továbbá az egyházi és politikai élet valamennyi kimagasló vezetőszemélyisége. Zsufolásig megteltek a karzatok is.

Az elnök felolvasta a képviselőház elnökének átiratát, majd a Kállay-kormány felmentéséről és a Sztójay-kormány kinevezéséről szóló kéziratot olvasták fel, amit a felsőház tagjai állva hallgattak végig. Az elnök ezután bejelentette, hogy az újonnan kinevezett kormányt a felsőháznak betegség miatt távollevő háztagya helyett Biró Zoltán vezeti be az ülésterembe.

A terembe belépő Sztójay-kormány tagjait a felsőház minden oldalán igen melegen fogadták. A felsőházi tagok állva éljenezték a kormányt.

A tetszés elültével Sztójay Döme miniszterelnök emelkedett szólásra.

A sajtó után tudomást szerzett a felsőház arról — mondotta — hogy a kormány tegnap bemutatkozott a képviselőház előtt és tájékoztatást adott azokról a célokról és irányelvekről, amelyeket az ország vezetésében szem előtt akar tartani. A kormány nevében kifejtettem, hogy az országgyűlés két háza előtt való bemutatkozás azért nem történt meg már előbb, mert előzően végre kellett hajtani néhány alapvető intézkedést. Ugyanúgy, mint a képviselőház előtt, a Tisztelet Felsőház előtt sem kívánok részletes kormánytervet előterjeszteni, hanem csak az általános politikai és közéleti helyzetet akarom vázolni.

A miniszterelnök ezután lényegében ugyanazt a beszédet mondotta el, amellyel a képviselőház szerdai ülésén bemutatkozott. Beszédét igen gyakran szakította félbe lelkes taps, helyeslés és éljenezés, különösen azoknál a kijelentéseknél, amelyekben a Kárpátok előterében hőiesen küzdő honvédekről, a belső front egységéről és fegyelméről, a Hitler Adolf iránti hálaérzetről, a belső egységről és a magyar politikai gondolatáról szólt. Különösen meleg és bensőséges volt a felsőház ünneplése akkor, amikor a kormányzó úrról beszélt. A felsőház tagjai

egy emberként álltak fel és hosszasan ünnepelték a Kormányzó Urat.

Beszéde végeztével a miniszterelnököt hosszantartó ünneplésben részesítették. Beszéde után Perényi Zsigmond báró elnök rövid szünetet rendelt el. Szünet

után tájékoztatásul közölte, hogy a legközelebbi ülést valószínűleg a jövő hét közepén hívják össze, amiről a felsőházi tagokat a szokott módon értesítik.

Ezzel az ülést egy negyed 12 órakor végetért.

A képviselőház ülése

A képviselőház csütörtöki ülését 10 óra 10 perckor nyitotta meg Tasnády-Nagy András elnök. A Ház, kisebb jelentőségű bejelentések után, áttért a napirenden szereplő és az országgyűlés tartamának kivételes meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat tárgyalására. A javaslatot Bocsáry Kálmán előadó ismertette. A törvényjavaslat a képviselői nandatumok meghosszabbítását javasolja. Kérte a Házat a javaslat elfogadására.

A Ház a javaslatot vita nélkül, általánosságban elfogadta. Azután az elnök bejelentette, hogy a javaslatot kiadják a közjogi és igazságügyi bizottságnak részletes tárgyalásra, majd az ülést félórára felfüggesztette.

Az országgyűlés tartamának meghosszabbításáról szóló javaslat indokolása

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A képviselőház közjogi és igazságügyi bizottsága Balás Károly elnökletével csütörtökön délelőtt együttes ülést tartott, amelyen az országgyűlés tartamának kivételes meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot tárgyalták. Az ülésen a kormány részéről Antal István dr. igazságügyminiszter vett részt. Bocsáry Kálmán előadó ismertette a törvényjavaslatot, amely az 1939. évi június 10-ik napján összehívott országgyűlésnek az 1936. I. t. c. I. § értelmében 1944. június 9-én lejárató tartamát egy évvel meghosszabbítja.

Az együttes bizottság Antal István dr. igazságügyminiszter felelőssége után a törvényjavaslatot hozzászólás nélkül, változatlanul fogadta el. A törvényjavaslat általános indokolása rámutat arra, hogy az országgyűlés tartama 1944. június 9-én lejár és így legkésőbb az azt követő napon új országgyűlés összehívásának és evéghől új képviselői választások (általános választások) megtartásának szüksége állna be. Alig szorul különösebb megokolásra, hogy a mai időben, amikor a nemzet történelme talán legsúlyosabb és az ország sorsát századokra eldöntő élethalálharcát viv-

A Ház közjogi és igazságügyi bizottsága nyomban összeült. 11 óra 30 perckor nyitotta meg újra az ülést Tasnády-Nagy András elnök. Bocsáry Kálmán előadó betérjesztette az együttes bizottság jelentését a javaslat részletes tárgyalásáról és kérte a sürgősség kimondását. A Ház a sürgősség kimondásához hozzájárult.

Azután az elnök napirendi javaslatot terjesztett elő, amely szerint a legközelebbi ülést holnap, vagyis pénteken délelőtt 10 órakor tartják a következő napirenddel: Részletes tárgyalás és döntés az országgyűlés tartamának kivételes meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatról. Ezzel az ülést háromnegyed 12 előtt végetért.

ja, új választások megtartása több okból leküzdhetetlen akadályba ütközik. Az első és legúgyosabb ok, hogy a képviselői választások megtartása több okból leküzdhetetlen akadályba ütközik. Az első és legúgyosabb ok, hogy a képviselői választások megtartása több okból leküzdhetetlen akadályba ütközik.

Zavaró jellegű volt a tegnapi esti ellenséges berepülés

A MTI jelenti: Néhány ellenséges repülőgép május 24-én, az esti órákban keletről berepülve délnyugati irányban — az ellenséges gépek másik kisebb csoportja délen berepülve északi irányban — átrepülte az ország légterét.

Valószínűen ugyanezek a gépek később a berepülés utvonalaán repültek vissza. A berepülés zavarójellegű volt.

Bécsből jelentik: (MTI) Mint a bécsi lapok jelentik, szerdán délelőtt egy amerikai bombázó repülő kötelék támadást intézett Bécs és környéke ellen. Nagy-Bécs város pgramének néhány pontjára bombákat dobtak, amelyek azonban csekély személyi és anyagi kárt okoztak. Néhány támadógépet lelőttek.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf az olaszországi harcokról a következőket jelenti:

selői választásra jogosult férfiak igen tekintélyes része tényleges katonai szolgálatot teljesít és így választójogát nem gyakorolhatja. A második ok, amely miatt a választás gyakorlatban való lebonyolítása a legnagyobb nehézségekre ütközne az, hogy a háborús rendkívül nehéz viszonyok között választási agítációra módot adni nem lehet. Igen lényeges gyakorlati akadály végül még az is, hogy a visszacsatolt keleti és erdélyi, továbbá a délvidéki területre vonatkozó választói névjegyzékek még nem állnak rendelkezésre. Az egyedüli helyes megoldás ezidőszertint tehát olyan törvényalkotása, amely az országgyűlés tartamát egy évre meghosszabbítja. Ugyanakkor aránylag rövid idő elteltével módja lesz az országgyűlésnek, hogy az esetleges újabb meghosszabbítás kérdését ismét szabadon mérlegelje és az akkor majd fennálló helyzetet ebből a szempontból újból megfontolás alá vegye.

A közvetítőállomások is sugározni fogják hétfőtől kezdve a légoitalmi riasztásokat

A MTI jelenti: A közönség köréből megnyilvánult kívánságnak megfelelően a hó 29-től kezdődően, reggel 6 órától az éjjeli műsorzárasig terjedő időben a légoitalmi riasztásokat Budapest I-el egyidejűen a közvetítőállomások is sugározni fogják. A lebonyolításnál esetleg fellépő műszaki akadályok miatt meg lehet, hogy egyik, vagy másik közvetítőállomáson a légiriasztás nem kerül kisugárzásra, ezért a közvetítő állomáson át történő megoldások csak kiegészítő megoldásnak tekintendők, míg azok hiányos közlése továbbra is Budapest I. hullámhosszán történik.

Az olasz arcvonalon vívott súlyos harcok szerdán este arra vezettek, hogy a német csapatok a nettunói hídfő és a déli arcvonal Tirreni része közötti partvidéki szakaszt kiürítették. Új állásokba vonultak vissza, amely a Via Appiától északkeletre a hegyeken vonul.

Eközben hatásosan meghusították az inváziós csapatoknak minden arra irányuló fázisát, hogy mozdulataik tervezetű lefolytatását gyors csapatok tűzcsapásával és támadásaival megzavarják. Különösen kemény harcok folytak Ponte Corvo térségében és Pic di Monte melett, ahol az angol-amerikai csapatok páncélos erők tömegeivel és csatarepülőik erős támogatása mellett naphosszat támadtak. E támadásban mintegy 300 harckocsit vett részt.

Mozik műsora:

APOLLÓ: Aszonyfurfang.
BELVAROSI: Nótás csavargók.
CASINO: A pusztai királykisasszony.
KORONA: Idegen útakon.

Bendelet a zsidók zár alá vett műtárgyainak megőrzéséről és számbavételéről

A MTI jelenti: A kormány a honvédelmi törvényben foglalt felhatalmazása alapján rendelkezést adott ki a zsidók zár alá vett műtárgyainak számbavételéről és megőrzéséről. A kormánybiztos teendője a zsidók vagyonáról a pénzügyigazgatóságon benyújtott bejelentések számbavétele, abból a célból, hogy a bejelentett vagyon tárgyak között van-e a nemzeti művelődés és a magyar gyűjteményügy szempontjából jelentős műtárgyak azonkívül, hogy a zsidók a műtárgyak szempontjából eleget tettek-e kötelezettségüknek? Gondoskodnak az esetleg be nem jelentett, de bejelentés lá eső műtárgyak felkutatásáról és zár alá vételéről, a műtárgyak elhelyezéséről, őrzéséről, szakszerű gondozásáról. Végül a kormánybiztos feladata az is, hogy javaslatot terjesszen a vallás- és közoktatási miniszterhez a műtárgyak végleges elhelyezéséről.

Háromszáz váradi lakos ellen indult eljárás zsidó-vagyon rejtégetése miatt

Nagyvárad. Mint előrelátható volt, a vagyonos váradi zsidók értékeit és pénzüket a gettóba való telepítésük előtt úgy próbálták menteni, hogy megbízhatónak látszó keresztény ismerőseiknél helyezték el azokat, ahelyett hogy a beszolgáltatási kötelezettségnek eleget tettek volna.

Dacára annak, hogy az illetékes hatóságok többször felszólították a zsidó vagyonok őrzőit bejelentésre és erre nyomasztó többször haladékat is adtak, igen sokan nem teljesítették ezt a kötelezettséget. Ertesüléseink szerint mintegy 300 váradi lakos ellen indított kihágási eljárást a rendőrhatalom és ügyeiknek tárgyalására pár nap múlva kerül sor.

Faosztás május 26. és 27-én

Május hó 26-án:

Nyilasné faterlepen: Nádasdy F. György A., dr. Hoványi, Zala vezér, Szent Margit-tér.

Heiler faterlepen: Liszt F., Peturbán, Gyóni Géza utcák.

Ungvári Gergelyné faterlepen: Frangepán utca.

Pallos faterlepen: Kisfaludy Sándor, Gábor Áron, Retek, Rét utcák.

Kun faterlepen: Halász, Tüzes Gábor.

Május hó 27-én:

Pallós faterlepen: Szent Anna, Szunyogh, Apostol, Apát, Rádl Ódón, Pázmány P. Pataki Tibor utcák.

Kun faterlepen: Mikezách Kálmán, Balassa-tér, Lovas u., gróf Széchenyi pápók utcák.

Nagyvárad thj. város
Közellátási Ügyosztály

Vitéz Imrédy Bélát köszöntötte a miniszterelnök a tegnapi minisztertanácson

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormány tagjainak ma déli minisztertanácsán Sztójay Döme miniszterelnök igen szívélyes és meleg hangon köszöntötte vitéz Imrédy Béla közgazdasági minisztert, akinek személye a kormánynek értékes erőgyarapodás; akinek működéséhez igen nagy reményeket fűznek. Meggyőződése, hogy együttes munkával és közösen teljes megértéssel oldják meg mindazokat a kormányzati feladatokat, amelyekben vitéz Imrédy Béla őt és a kormány tagjait értékes tanácsaival támogatja. A közigazgatási miniszter egyszersmind a kiegészült kormány működéséhez szerencsét kíván a közös munkában, amelynek eredményességétől az ország sorsa és a háború győzelme befűzött függ.

Vitéz Imrédy Béla megköszönte az üd-

völését, majd hangsúlyozta, hogy a legtekélyesebb bizalommal, a legteljesebb mértékben kíván a kormány tagjaival együttműködni s minden erejét, tudását arra fordítja, hogy a kormánynak az előtte álló hatalmas és szinte emberi erőt meghaladó kérdések megoldására irányuló munkája minél eredményesebb legyen. Olyan idöket élünk, amikor minden elválasztó szempont félretételével arra kell egyesítenünk az erőket, hogy a háborút megnyerjük és már a háború győzelme befűzött érdekében folytatott munka közben megteremtjük annak az új népi és szociális Magyarországának az alapzatát, amelyet a miniszterelnök bemutatkozó beszédében — mint politikai célját jelölte meg.

A minisztertanács ezután időszertű kormányzati kérdésekkel foglalkozott.

Nagyszabású levante-ünnepségek lesznek Pünkösdvásárnapján a hősök tiszteletére

Nagyvárad, május 25. Tegnapi számunkban már megírtuk, hogy a város katonai állomásparancsnokának és a levante egyesület elnökének megbeszélései után az illetékes polgári hatóságok bevonásával Pünkösdvásárnapjára halasztották a Hősök-napjának nagyváradi megünneplését. A nagyszabású katonai és polgári ünnepség műsora a következő:

Reggel 8.45 perckor protestáns istentisztelet a levanték számára a kijelölt parancsnokok vezetése alatt az Ezredévi emléktéri ref. templomban. 10 órakor tábori mise a Szent László-téren a katolikus levanték számára. A tábori misét Arany Pászkal lev. egyesületi elnök mondja.

A Szent László-téren pontosan 11 órakor kezdődő ünnepség sorrendje a következő: 1. Fogadás, jobbról arcvonal lejárás az állomásparancsnok részéről. 2. Szózat, játéka a zenekar, éneklés a

közönség. 3. „Magyar levante”. Szavalja egy levante. 4. „Hősök szobránál”. Szavalja egy levante. 5. Ünnepi beszédet mond Arany Pászkal lev. egy. elnök. 6. Hízekegy, játéka a zenekar. 7. Országzászló megkoszorúzása. (Sorrend: Honvédegy Vitézi Szék, Város, Vármege és Lev. Egyesület.) 8. Himnusz. Zenekarral éneklés a közönség. 9. A kivonult díszszázadok díszmenete.

A Szent László-tér forgalmát d. e. fél 10-től fél 1-ig korlátozni fogják, az állomásparancsnokság rendelkezései szerint.

A rendezőség felhívja Nagyvárad közönségének figyelmét a hősök emlékének megünneplésére. Ma, amikor nemzetünk élethalálharcát vívja az öt körülvevő veszedelmek ellen, fokozott tisztelettel kell megemlékeznünk önfeláldozó hőseinkről. Kéri a rendezőség a nagyközönséget, hogy pontos megjelenéssel, a lehető legnagyobb számban vegyen részt az ünnepségen, amely egyuttal katonai és levante-ünnepség lesz.

Csökkenteni fogják Nagyváradon a nyomdák számát

Nagyvárad, május 24. A volt zsidó-üzemek hatósági vezetőinek kijelölésével kapcsolatban, mint értesülünk, egyes nagyváradi iparosok részéről lépések történtek abban az irányban, hogy megfelelő szakembereket állítsanak a még jelenleg szünetelő vállalatok egy részének élére is. A méltányosnak talált kérelmezéseket a hatóság nyilvántartja és amennyiben sor kerülhet rá, mint ajánlatokat fogja majd az illetékes bizottság elé terjeszteni. Ezidőszert azonban még egészen kétséges, hogy a hadi- és közszükségleti üzemek hatósági vezetőinek kijelölése után sor kerülhet-e hamarosan a nem ennyire fontos, de azért a fenntartásra ajánlatos üzemek vezetőinek kijelölésére is.

Ertesülésünk szerint a volt zsidó nyomdák átvétele, illetőleg azok hatósági vezetőitől való kijelölésére is tőbben pályáznak. Erre vonatkozóan azt az értesülést nyertük, hogy a kérés teljesítésére nem

sok remény van, mert a nagyváradi nyomdásziparosok véleménye szerint a volt zsidó nyomdák fenntartása teljesen felesleges. A nyomdák száma ugyanis Nagyváradon a keresztény nyomdásziparosok szerint túl volt meretve. Az érdekelte iparosok már hivatalos helyről nyert információk szerint közbe is jartak annak érdekében, hogy az eddigi 21 nyomda helyett zárt számu, legfeljebb 12 nyomda maradhasson Nagyvárad város területén.

Az illetékes hatóságok előreláthatóan csak később döntenek ebben a kérdésben, így biztosat még nem közölhetünk, valószínű azonban, hogy a nyomdák számát a volt zsidó üzemek jórésztének végleges keresztülvételével csökkenteni fogják Nagyváradon. Az említett üzemekben talált gépek és betűanyag felhasználásával kapcsolatban természetesen később majd külön intézkedés történik.

Nagy sikerrel mutatkozott be Nagyváradon a Tábori Varietészínház együttese

A Tábori Varietészínház tarsulata szerdán délután fél három órai kezdettel igen változatos és színvonalas műsora kabare-előadást rendezett a Szigligeti Színházban. A nézőteret teljesen megtöltötték a honvédség tagjai: tisztek, altisztek, közelegények, s rendfokozatra való tekintet nélkül egyformán jól szórakoztak az előadáson.

A műsoron katonadalok és magyar nóták, nemzeti, modern és akrobatatáncok, zsonglőr és bűvészműtárványok, tornász-produkciók, szavalatok, zeneszámok és vídám egyfelvonások váltakoztak eleven, ötletes és hatásos összcállításban s a kitűnő artistákból, előadóművészekből és színészekből álló együttes minden számot kedvessé és érdekesítővé tudott tenni. Nagyon tetszetek a kis Palotás Erzsi sok bájjal és ügyességgel bemutatott táncai és tornász-műtárványai, a népies humoru Szemlér Marika katonadalai, a széphangu Homonnay István nótái, Arday Angyal és Szappanos Antal pompás táncok, valamint a tornászcsoporthat teljesítményei is. A legnagyobb sikert azonban Földesi Gyula, a komikusan ügyetlenkedő, de bámulatosan ügyeskező zsonglőr és „Sven-gali”, a bűvész aratta, aki mint szájharmónika-művész is derűs, kellemes perceket szerzett hallgatóságának. Pattay Béla hegedűszólója művészi színvonalat képviselt s a kis zenekar hozzácsatlakozó tagjai hármas énekjelenetükkel szintén sok tapost érdemelték ki. Sikerültek voltak a kis egyfelvonások is: mind a kettő Vasváry János időszertű bohózata. Az egyik a feketepeciót figurázza ki, a másik a légtalan komoly ügyeből formalvasok, katonahumorral színezett jelenetet. A bementő szerepét a bajos Mihályi Gabriella töltötte be, aki néhány székely mesét is előadott.

A kabare-délután csütörtökön és pénteken, részben felrészített műsorrall megismétli a Tábori Varietészínház együttese.

A nagyváradi munkapiac helyzete

A nagyváradi m. kir. állami Munkaközvetítő Hivatal (Szilágyi Dezső-utca 23., telefon: 25-76) az 1944. május 24-én kelt kimutatása szerint az elmúlt héten elhelyezett 85 egyént.

Jelenleg foglalkozást kaphatnak: 7 cipész, 1 cukrász, 1 gépkocsi-vezető, 1 kovács, 1 lakatos, 1 könyvelő, 1 tisztviselő, 1 pék, 4 férfiszabó, 2 nőiszabó, 2 villanyzerelő, 7 bejárónő, 11 mindenesleány, 8 mindenes főnő, 2 szakácsnő, 2 kiszolgálónő. Összesen: 52 egyént.

Foglalkozást keresnek: 1 asztalos, 4 cipész, 1 cipőfelsőrészkesztő, 2 géplakatos, 1 gépkezelő, 6 gyárimunkás, 36 gyári munkásnő, 1 kelmefestő, 2 kereskedősegéd, 3 kovács, 1 kőműves, 4 lakatos, 10 tisztviselő, 19 tisztviselőnő, 1 molnár, 1 műszerész, 12 napszámos, 1 szabó, 4 varrónő, 1 szobafestő, 1 parkettező, 11 szövőnő, 1 téglavető-égető, 1 tímár, 1 útépitő, 2 vasesztérgályos, 1 villanyzerelő, 1 ápolónő, 15 bejárónő, 3 gyermeklány, 43 mindenesleány, 2 mindenes főnő, 4 szakácsnő, 2 mosónő, 1 kapus, 4 ezolga és 1 tanonc géplakatos szakmában. Összesen: 205 egyént.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a „MAGYAR LAPOK”-ot!

Szórványos bombaledobásokról és légi harcokról érkeztek jelentések a tegnapi délelőtti ellenséges berepüléssel kapcsolatban

Ismét meggyújtott az angolok a két erőcsoport egyesítésére irányuló kísérlete Délolaszországban. A keleti arcvonal déli szakaszán előretolták és megjavították főharciállásukat a németek

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Május 24-én, a koradélelőtti órákban ellenséges gépek a Dunántul nyugati részén két hullámban átrepülve, északnyugati irányban haladva hagyták el az ország legterét, majd később több hullámban széles kiterjedésben, ugyanazon az útvonalon déli irányba visszarepültek. Légi harcokról és szórványos bombaledobásokról jelentettek. Károkról ezideig nem érkeztek jelentések.

Berlinből jelenti: (MTI) Az Interinf jelenti: A délolaszországi harcra az angol-amerikai hadvezetés a nettunói hídfőnél és a déli szakaszon nagy támadásba kezdett, hogy a két erőcsoport egyesítését a legnagyobb véráldozat árán is kikényszerítse. A támadásban körülbelül kétezer bombázó és harci repülőgép vett részt. A csaták súlypontja a hídfőnél, Cisterna két oldalán, a déli szakaszon Terracinatól északra volt. Igen súlyos véráldozatok mellett sikerült a támadóknak néhány km-es területi nyereséget szerezniük, de az a reménységük, hogy egyesülhessenek és ezáltal a tirreni németeket elvágnák — ismét meggyújtott.

Berlinből jelenti: (MTI) Az Interinf jelenti a keleti arcvonal helyzetéről:

A déli arcvonal egyes helyein a német kötelékek fő harci állásait előretolták és megjavították. Számos szovjet és könnyű gyalogsági fegyvert zsákmányoltunk. A helyzetkép nagy általánosságban változatlan. A Szovjet nyilvánvalóan a Butortól nyugatra fekvő térségben, valamint Grigoriopoltól nyugatra akarja a nagy támadási súlypontjait helyzetét kialakítani. Egy másik súlypontképzésnél — mint már korábban egyszer említettük — a Középső-Szeretnél, egy harmadik szovjet erőcsoportnak láthatólag az a feladata, hogy Tarnopol-Bródny szakszólól általában nyugati irányban Lemberg felé törjön előre. Hogy a bolsevista hadvezetés nagy támadását az említett harci szakaszon egyszerre, egyidőben indítja-e meg, vagy pedig fokozatosan nyomulnak előre, az legalább éppen azoknak a tárgyalásoknak a lefolyásától függ, amelyek ezidőszérián folynak Moszkva, London és Washington között. Az európai ellen tervezett nagy támadásról.

A véderőfőparancsnokság jelentése

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelenti a Német Távirati Irodának: A véderő főparancsnoksága közli: Az ellenség a nettunói hídfőállásban fokozódó heveséggel folytatta nagy támadását. Igen erős tüzési és páncélos erők harcavetéssel, valamint számos ceatarepülő-kötélék támogatásával sikerült több szakaszon mélyebb betöréseket elérnie arcvonalunkban. Főleg Ciszternától kétoldalt folynak súlyos harcok. A déli arcvonal nyugati szárnyán, valamint Sonnino és Valleorea között fekvő szakadékos hegyi terepen

elkeseredett harc folyik. A harcok súlypontja kedden ismét a Pico-Pente Corvo térségében volt. Az itt széles arcvonalon támadó ellenségre vitéz csapatunk

Berlinből jelenti: (MTI) Az Interinf jelenti: Északamerikai bombázó kötelékek szerdán délelőtt nagy hatósugarú vadászkötélek támogatásával behatoltak Németország fölé. Már a Kiel-i öböl térségében igen elkeseredett harcok folytak, amelyek azután az amerikai kötelékek további útján a birodalmi főváros térségében is folytatódott. A Berlin ellen intézett terrortámadás előtt sok ellenséges gépet lőttek le. Az erősen felhős időben az északamerikaiak válogatás nélkül dobták le bombáikat a birodalmi főváros lakónegyedekre. A légvédelmi tüzéség több amerikai négymotoros gépet telibe talált, másokat súlyosan megrongált. A támadások alatt igen heves harcok folytak le Közép-Németország felett. A német vadászpilóták a visszarepülés során is sok terrortámadást lőttek le, körülbelül ugyanezen időben Dél-Német-

Megsemmisítették a japánok az első hadiövezet csungking-kínai egységeinek főerejét

Tokióból jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: A japán főhadiszállás közli, hogy a Honan-szakaszon működő csapatok a Samsi-szakasztól déli irányban előretörő japán csapatokkal együtt megsemmisítették az első hadiövezet csungking-kínai egységeinek főerejét és tovább folytatják hadműveleteiket.

Tokióból jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: Nakamura tengernagy véleménye szerint a Csendes-óceánon, illetve a ke-

Kallov kapott megbízást a bolgár kormány átalakítására

Berlin. (MTI.): A Wilhelmstrassen a bolgár kormány átalakításának legújabb fejleményeiről feltett kérdésre kijelentette, hogy Kalkovot hívták meg a kormány újjaalakítására. Mint mondták, az átalakítás helpolitikai okokból történik. A bolgár nép ugyanis a kormány-

a harcok súlypontjaiból rávetették magukat és megállították. Ez alkalommal 51 ellenséges páncélos semmisítettünk meg. Piedimonte szakaszán az ellenség csak gyengébb eredménytelen támadásokat intézett.

A keleti arcvonalon saját rohamcsapatok eredményes vállalkozásain kívül csak kisebb harci cselekményekre került sor.

Erős német ceatarepülő-erzredek az el-

102-re emelkedett a német terület fölött tegnap lelőtt amerikai bombázók száma

ország felett az Alpok térségében, valamint a Bécsi-medence felett is heves légi csaták folytak. A Mura vidékén a németek 4 perc alatt 10 négymotoros bombázót lőttek le. Egész sor négymotoros gépet pusztítottak el Bécsújhelytől délnyugatra is.

Nyugatmagyarországi jelentések szerint azoknak az alpesi térség fölé berepült ellenséges alakulatoknak, amelyek a Fertő-tó felé repültek vissza, újból harcba kellett szállani. Két perc leforgása alatt három négymotoros nagy amerikai bombázógép zuhant le itt vízszintesen a Fertő-tóba.

Berlinből jelenti: (MTI) Mint az Interinf értesül, a német légvédelmi erők által szerdán délelőtt a birodalom területén és az Alpok fölött lelőtt amerikai repülőgépek száma 102-re emelkedett. A lelőtt gépek nagy százaléka négymotoros bombázó.

mult éjjel összefogott támadást intéztek Sepetovka vasúti csomópontja ellen. Erős tüzeket és robbanásokat figyeltünk meg.

Északamerikai bombázók kedden megtámadták több helységet a megszállt nyugati területeken és Délnyugat-Németországban Saarbrücken város területén épületkárok és emberéletben veszteségek keletkeztek. Egyes brit repülőgépek az elmúlt éjjel bombákat dobtak Berlinre és a rajna-westfáliai területre. A május 23-ára virradó éjjelen a Csatorna különböző tengerrészein számos ütközetre került sor a haditengerészet biztosító járművei és brit gyorsnaszádok között. Ezalkalommal több ellenséges naszádot megrongáltunk. Kedden a déli órákban egy ellenséges tengeralattjáró Bilbao mellett lévő Salta Caballos-pályon kikötőben a nemzetközi jog megsértésével elsüllyesztett egy ott tartózkodó német gőzöt.

Minister a propagandaminiszterek gyűlésén kijelentette, hogy a háború — az erők hallatlanul nagy felhalmozása közben — közeledik a döntéshez. Az ilyen hosszantartó elkeseredett küzdelemben nem mindig a fegyveres és anyagi felkészültség dönt egyedül, hanem mindezek mellett a lelki szilárdság, a törhetetlen kitartás és a győzelembe vetett feltétlen hit. Németország nemcsak azért fogja megállni helyét ebben a háborúban, mert az ellenség rohamaival fegyvereinek elezánt védelmi erejét állítja szembe, hanem azért is, mert kemény erkölcsi szilárdsággal és törhetetlen hittel bízik a küzdelemben és Németország jövőjében.

Megtartotta második nagyváradi hangversenyét is a Dahlke-trio

(Nagyvárad) Szerdán délután 6 órakor tartotta meg a Nagyváradon tartózkodó Dahlke-trio a második hangversenyét a Német Lektorátus termében. Ez alkalommal zsefolásig megtöltötte a közönség a székeket. Dahlke, Schulz és Richter professzorok művészhármasa teljesen új műsorral méltán érdemelték ki a hálas közönség tapsfergelegét. Az ez alkalommal bemutatott Beethoven, Händel, Haydn, Schumann és Schubert műveket tökéletes interpretálásban élvezhette a közönség és a művészek sikerének tudható be, hogy Dahlke professzornak ráadását is kellett játszania.

A megjelent magyar közönség örömmel vette tudomásul, hogy szerény kérésüket a Német Lektorátus azonnal teljesítette és ezáltal már magyar nyelven is ismertették az egyes műsorra kerülő zeneműveket. A németnyelvű konferansciát maga Dahlke professzor látta el, mint az előző hangversenyen, magyar nyelven pedig Ander Gabriella tanárnő ismertette a műveket.

FILMHIRADÓ

Képes művészeti hetilap

Ara 50 fillér

Kapható a MAGYAR LAPOK árusainál

Göbbs dr. „Döntéshez közeledik a háború”

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Göbbs dr., birodalmi mi-

Szent László nyomda rt.

Szilágyi Dezső-u. 5.

Mindenféle nyomtatványokat izlésesen készít.

Fontos rendeletek a hivatalos lapban

A MTI jelenti: A hivatalos lap csütörtöki száma közli a kormányrendeletet a házihelyek csereingatlanok utján való megszerzésének előmozdításáról.

A földművelésügyi miniszter rendletét a mező- és erdőgazdasági ingatlanok forgalmának korlátozása ügyében kibocsátott rendelet végrehajtásáról.

A honvédelmi miniszter rendletét a fegyvertámaszokkal okozott kár jelentésének szabályozása ügyében kiadott múltévi rendelet módosításáról.

A pénzügyminiszter és belügyminiszter közös rendletét a közszállításkoról szóló 1934. évi rendeletben megállapított értékhatár felemeléséről, valamint a közszállításkorú vonatkozó szerződésekkel összefüggő nyilvántartások egyszerűsítéséről.

A kereskedelem és közlekedésügyi miniszter rendletét a zsidó kereskedők üzletbe tartozó árukészlet és üzleti be rendezés zár alá vételéről szóló rendelkezéseknek olyan módosításáról, hogy Ung, Bereg és Máramaros törvényhatóságának, valamint a Kárpátaljai Közigazgatási Kirendeltségek területén, a vállalati vezető a kárpátaljai kormányzói biztos illetve e területek hadművelési kormánybiztosa rendeli ki.

Hatályon kívül helyezték a villamosenergia időbeli korlátozására vonatkozó rendeletet

Értesítem a villanyáram fogyasztókörönél, hogy a villamosenergia használatának időbeli korlátozására vonatkozó eddigi rendelkezéseimet, tekintettel a nyári időszakra, további intézkedésig hatályon kívül helyezem.

A fogyasztók tehát a villamos energiát világítási, motorikus, ipari, fűtési, háztartási és egyéb célokra minden időben használhatják a 5190/1943. M. E. sz. rendeletben előírt mennyiség határáig.

Felhívom mindazon ipari áramfogyasztókat, akik a fentebb említett miniszteri rendelet szerint engedélyezett energiamennyiségnél hadi, vagy egyéb közérdekű szállítások céljára nagyobb mennyiséget igényelnek, jelentkezzenek a közüzemek igazgatójánál, hogy idevonatkozó kérésüket véleményezésre lássa el és egyben jóváhagyás céljából a m. kir. Ipari Anyaghivatalhoz terjessze fel. Nagyvárad, 1944. május 24. Polgármester.

Ipartestületi hírek

A vas- és fémipari szakosztály lakatos és bádigos csoportja értesíti tagjait, hogy lemezutalványaik feltétlenül váltásuk ki folyó hó 3-ig, mert ellenkező esetben utalványaik érvényüket veszítik. Azok az iparosok, akik lemez iránti kérelmüket utólag adták be, azonnal jelentkezzenek a szakosztályi irodába, kiutalásaik átvétele végett.

A kovácsipari szakosztály felhívja a helybeli, valamint a vidéki kovács iparosok figyelmét, hogy a birtokukban lévő utalványokat legkésőbb május hó 31-ig beváltani sziveskedjenek, mert a fenti határidőn túl az utalványok hatályukat veszítik. Egyben felkérjük a lőtartó gazdákat is, hogy a kerékráf, valamint patkó utalványokat a kovács iparosoknál érvényesítsék ugyanolyan a fenti határidőig. Előnköz.

Megvesztegetés vétsége címén emelnek vádat Oláh Lajos ellen

Nagyvárad A törvényszék egyes bírósága tegnap délelőtt tárgyalta Oláh Lajos poklostelki jegyzőségi irnok ügyét, akit csalás büntette címén vontak felelősségre. Oláh Lajos ugyanis múlt év májusában 1000 pengőért elvállalta Oláh Károlyné községi bíró feleségének, hogy egyetlen gyermekét, mint családfenntartót hazahozza a frontról. Előlegként 600

pengőt vett fel azonban mondhatni semmilyen lépést nem tett az ügy érdekében. Októberben tett ellene feljelentést a sértett.

A főtárgyalás és a tanuvalomások adatai alapján az egyesbíró úgy döntött, hogy az ügy elbírálását áthárítja a kir. törvényszék hármastanácsára, mert hivatali megvesztegetés vétségét látja fennforogni.

Felhívás azokhoz, akik lezárt zsidó kereskedésekben, vagy ügynöki irodákban voltak alkalmazva

Figyelmeztetem azokat, akik lezárt zsidó kereskedésekben, illetve ügynöki irodákban voltak alkalmazva és alkalmazva a zsidó üzletek lezárása folytán megszűnt, hogy a m. kir. kerek és közlekedésügyi miniszter 60.000/1944. K. K. M. szám alatt a következő rendeletet adta ki:

1. §. Az olyan — akár értelmiségi, akár nem értelmiségi munkakörben foglalkoztatott — nemzsidó alkalmazottakról, akinek foglalkoztatása az 50.500—1944. K. K. M., továbbá az 58.000—1944. K. K. M. sz. rendelet folytán megszűnt, vagy a jelen rendelet hatálybalépése után megszűnik, a munkaadó, vagy ha a munkaadó ebben bármilyen oknál fogva akadályozott, a rangban legidősebb nemzsidó alkalmazott köteles a jelen rendelet hatálybalépésétől, illetőleg a foglalkoztatás megszűnésének napjától számított 8 nap alatt a m. kir. Áll. Munkaközvetítő Hivatalban (Budapest, VIII. József u. 33.) levélben az alábbi adatokat bejelenteni:

1. A munkaadó neve, (cége) települése, (község, város, utca, házszám.)
2. A munkaadó által folytatott tevékenység részletes meghatározása (textilkereskedő, vagyonőr, vállalat, stb.)
3. Az alkalmazottak névszerű felvétel, életkoruknak és annak meg-

említésével, hogy azok milyen munkakörben dolgoztak (égyvezető, könyvelő, elárúsító, kifutó stb.).

4. A bejelentést arra való tekintet nélkül kell megtenni, hogy a munkaadó a szolgálati viszonyt felmondotta-e vagy sem.

2. §. Azok az alkalmazottak, akiknek foglalkoztatása az 1. §-ban megjelölt okból megszűnt és a foglalkoztatás megszűnésétől számított 15 nap alatt új alkalmazásba nem jutnak, kötelesek az illetékes m. kir. állami Munkaközvetítő Hivatalnál (1. sz. mell.) a 15 napot követő 3 nap alatt személyesen, vagy írásban megfelelő foglalkoztatást kérni. Írásbeli jelentkezés esetében a beadványt a jelen rendelethez mellékelni kell mintának (2. sz. melléklet megfelelően kell szerkeszteni).

3. §. A jelen rendelet alkalmazása szempontjából, annak megállapításában, hogy ki a nemzsidó és ki a zsidó, az 1600/1944. M. E. sz. rendelet 13—14. §-ában, továbbá az 1730/1944. M. E. sz. rendelet 1. §-ában foglalt rendelkezések az irányadók.

4. §. 1. Amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, az 1600/1944. M. E. sz. rendelet 17. §-ának (1) bekezdésében meghatá-

rozott kihágást követi el és az ott meghatározott büntetéssel büntetendő az, aki az 1. §-ban meghatározott bejelentést nem teszi meg.

2. A pénzbüntetésére az 1928. X. t. c. rendelkezései az irányadók azzal az eltéréssel, hogy a pénzbüntetés legmagasabb összege az 1939. II. t. c. 212. §-ának (1) bekezdésében meghatározott mértékig terjed. A pénzbüntetés átválttatására és a kihágás elvülésére az említett szakasz (4) és (5) bekezdésében foglalt rendelkezéseket kell alkalmazni.

3. A kihágás miatt az eljárás a közgazgatási hatóságok, a rendőrség munkakörei területén a m. kir. rendőrségnek, mint rendőri büntető bíróságnak hatáskörébe tartozik. Az 1929. XXX. t. c. 95. §-a (1) bef. 3. pontjának alkalmazása szempontjából szakminiszternek a kereskedelmi és közlekedésügyi minisztert kell tekinteni.

6. §. A jelen rendelet kihirdetésének napján lép hatályba.

Budapest, 1944. május hó 20-án.

Kunder Antal,

m. kir. kerek és közlekedésügyi miniszter.

Tájékoztatásul közlöm, hogy a rendelet 2. §-ában említett területileg illetékes áll. Munkaközvetítő Hivatal címe: Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 28. sz. A bejelentések az elhelyezetlen munkások által ide küldendők, az 1. §-ban említett kimutatás küldendő csak Budapestre.

Dr. Gyapay László,
h. polgármester.

Szolgálatos gyógyszerárak:

I. Csoport:

ARANYKERESZT gyógyszerár, Gróf Teleki Pál-u. 2. (Zsigmondovits és Martonovich) 16-32.

KORONA gyógyszerár, Hitler Adolf-utca 1. (Dr Rácz Rezső) 13-76.

DIANA gyógyszerár, Ghillányi-u. 10. (Sebestyén A.) 32-58.

szent ISVTAN gyógyszerár, Mik. száth Kálmán-utca 32. (Dr Rezső A.) 14-44.

A gyógyszerárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombat reggelig tart.

A vörös diktátor

Irta: Staloff Alexander Mihajlovics

V. FEJEZET

Amelyben megismerkedünk a szibériai száműzöttel életével és a forradalom véres szekere elindul pusztító útjára.

Sztaint 1912-ben deportálták Észak-szibériába, a sarki övezetbe eső Kureika faluba. Ott töltött el öt cenzúrákat, amibe a világháború időszaka is belesett. A száműzetés az orosz forradalmár számára tulajdonképpen iakola volt. Durva és brutális felsőbb hatóságot talált ott. Kemény harcot a természettel és tökéletes egyedülléttel. Börtönbe zárva csak azok voltak, akiket bírói ítélet deportált. A száműzöttek többi része — akik rendőri intézkedések alapján kerültek Szibériába, — táborban élt és nem volt különösebben rossz sorsa. Megélhetéséről saját magának kellett gondoskodnia, de hozzátartozójától pénzt kaphatott és a menekülés útja sem volt teljesen elzárva. Szökés esetén mindössze annyi vezedelem fenyegette, hogy ha elcsúszik, visszatoncolják.

A száműzöttek között az ilyen telepeken valóságos kis szervezet alakult ki, amely önmaga intézte el a felmerült

viszályokat a mondott fellebbezhetetlen ítéleteket azokkal szemben, akik a száműzöttekre kötelező törvényeket megsértették. Sztalin is résztvett az esküdtsek bíráskodásában. Mőve nevű száműzött, akit közönséges bűncselekményért deportáltak, meglopta a falu egyik parasztját. A paraszt a száműzöttek bíróságához fordult és példás büntetést kért. Mőve könnyezve esküdözött, hogy rossz szokásból követte el a lopást és kérte, ne büntessék meg túlságosan. Az ítélezék tagjai dörgedelmes beszédekkel mondtak és szigorú büntetést követeltek. Ekkor azonban felemelkedett helyéről Sztalin.

— Az előttünk álló Mőve — mondta — iparszerűen űzi a lopást, miután semmi mához nincs tehetsége. Súlyos hiba volna megbüntetni azért, mert mesterségét folytatja. Ez a hajlandóság különben is alkalmas arra, hogy a kapitalista világrend oszlopait szétrombolni segítsen. Mővét tehát nem büntetni kell, hanem támogatni és úgy üdvözlöm őt, mint az elnyomottak öntudatos harcosát.

Sztalin felezőaláa általános felháborodást váltott ki. A szocialisták siet-

tek kijelenteni, hogy semmi közösséget nem vállalnak vele. Sztalin sötét arccal távozott és többet nem vett részt hasonló ügyekben.

Csendesen teltek a további napok. Eleinte eokat szenvedett Sztalin a hidegtől, de később megszokta a klímát, ideglete megpihent, az izmai megerősödtek. Este olajmécseket gyújtott kunyhójában és újra elolvasta a kevés kommunista írást, amit megszerezni sikerült. Aztán rászánta magát és irogatni kezdett. Primitív stílusban megfogalmazott kommunista közlések ezek az írások, de ami iráskészséget idővel elsajátított, az valójában innen indult el.

Közben hónapok és évek teltek. Mesze nyugaton lángborult Európa és tombolt a háború. Sztalin életén mind ez 1917 tavaszáig semmit sem változtatott. Egy tavaszi este szürkülésében azonban rongyos, sápadtarcú fiatalember érkezett, aki didergően húzta össze magát silány bundáját. Sztalin után érdeklődött és a többiek elvezették a kunyhóhoz. Hang nélkül lépett be és levette bundáját. Nadia volt. Két kezét Sztalin vállára tette és hosszasan néztek egymás szemébe. A leány hirtelen elhatározással forrón megcsókolta. Aztán elmondta, hogy odahaza kitért a forradalom és új világ született Kerenszki kormányzata mellett. Pénzt is hozott

Nem lesz iennakadás a sütőiparosok téli iaellátásában

Nagyvárad A Baross Szövetség kötelekébe tartozó sütőiparosok szerdán délután 4 órai kezdettel népes gyűlést tartottak az egyesület helyiségében. A gyűlésen Takács István szakosztályi elnök ismertette az időszaki kérdéseket és közölte, hogy a sütőiparosok téli faellátása csaknem biztosítottnak tekinthető, mert az illetékes hatóság ígéretét bírják erre vonatkozólag. A pékség részére a tüzelőanyag ugyanis rendkívüli fontosságú és a köz szempontjából is elsőrendű szükséglet. Így igényeiket minden más kérelmező előtt elégtetik ki. A szakosztály vezetősége már érintkezésbe is lépett egy vállalattal és a sütőiparosok részére remélhetően rövidesen sikerülni fog 2800 méter fát lekötöni, hogy a jövőben fennakadás ne legyen.

A továbbiak során szóba került, hogy a sütőiparban dolgozó segédek személyadatait, alkalmaztatásuk idejének feltüntetésével be kell jelenteni. A bejelentő íveket a pékségédek létszáma szerint — körülbelül százat — már kiállították és szerdán délután be is nyújtották az illetékes hatóságnak.

Ezután még több kisebb jelentőségű belső ügy került megbeszélésre, majd a gyűlés véget ért.

Barosszövetségi felhívás

A Magyar Lapok minapi közleménye a Baross szövetségi felhívással kapcsolatban meg kell említenünk, hogy az abban foglaltak nem vonatkoznak a Nemzeti Kereskedelmünk és Iparunk, a keresztény kereskedelem és ipar adataira című műre, melynek szerkesztője Mester Kálmán, a budapesti Baross Szövetség elnöke.

Hirdessen a Magyar Lapokban

magával a leány és néhány nap múlva a számzórtok meglepetve látták, hogy az ellenőrzés teljesen megszűnt. Elérkezett az alkalmas pillanat és Sztalin elindult Nadiával hazája felé.

Az európai Oroszországban ekkor már megváltozott a világ. A régvárt és százszor megjósolt forradalom kibombant hirtelen, váratlanul olyan pillanatban, amikor senki sem remélte. Az új helyzetben a forradalmi pártok végképp nem tudták, mitévők legyenek. Sztalin maga sem. Zavartan és tanácstalanul hallgatta Nadia közléseit, amikor elindult hazáig. Nadiát is magával vitte. Egyelőre csak mint titkárnőjét. Mert első feleségét már évekkor előbb elhagyta ugyan, de törvényesen még nem váltak el. Pétervárra érve, első dolga volt a választ elintézni. Aztán Nadiához ment.

— Feleségül veszek, — mondta neki — de ha nem én vagyok életedben az első, megöllek.

Nadia beleegyezően bólintott. Feleségül ment Sztalinhoz és majdnem két évtizeden át a háttérben maradván ő volt a vörös diktátor legfőbb és egyedül meghitt tanácsadója.

Pétervár azokban a napokban, amikor Sztalin odaérkezett, olyan volt, mint valami bolondokháza. A régi tekintélyek ledőltek, elhullottak védekezésük nélkül.

„A szövetségesek remélték, hogy Törökország februárban vagy márciusban lép a háborúba“

— mondta Churchill az alsóházi vita megnyitása során. Beismerte azt is, hogy a birodalmi értekezlet nem vezetett döntésekre

Genf. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenté: Londonból jelentik, hogy Churchill szerdán az alsóházban megnyitotta a külpolitikai vitát. Bevezető beszédében elismerte, hogy a birodalmi értekezlet nem vezetett szilárd határozatokra vagy fontos döntésekre. A kérdések nagy tömegét beszélték meg és a pusztán általánosítástól haladtak a meg egyezése pontjainak pontos meghatározása felé. Amint mondotta — most már a saját magunk által felállított határok keretében folytathatjuk a megbeszéléseket más országokkal.

Azzal folytatta beszédét hogy a birodalmi értekezlet Edennek kifejezte bizalmát külpolitikája iránt, a fellépő zavaró körülmények ellenére is. Foglal-

kozott a földközi-tengeri és balkáni politikai kérdésekkel is. Elismerte, hogy a múlt év októberében nagy csalódás érte, mert nem volt abban a helyzetben, hogy az Égei-tengeri uralmához szükséges hadierőt talpraállítsa. A csalódást Törökország túlságosan óvatos magatartása kéri. A szövetségesek remélték, hogy Törökország februárban, vagy márciusban lép a háborúba vagy legalább rendelkezésre bocsátja a légi hadviseléshez szükséges támaszpontokat. Ezek a remények meghiúsultak, ezért beszüntették a Törökországba irányuló egyes szállításokat és felhagytak azzal a kéréssel is, hogy Törökország álljon a szövetségesek oldalára.

kezlet kudarcának beismérését látja. Nyíltan kilátászik Churchill nagy csalódása Törökországgal kapcsolatban is és ezzel kapcsolatban rámutat arra a tipikus angol eljárásra, hogy egyes államokat háborúba sodort, anélkül, hogy megfelelő segítséget nyújtott volna.

Berlinből jelentik: (MTI.) Az emigráns szerb kormány átalakításával kapcsolatban a Wilhelmstrassen felvevődött a kérdés, milyen magatartást tanúsít majd Mihajlovics, miután elejtették? A Wilhelmstrasse szövívője annak a nézetnek adott kifejezést, hogy Mihajlovics kommunistaelenes magatartásának megfelelően kétségtelenül azon lesz, hogy a befolyása alatt álló területtől Titó embereit távolítsa. Mihajlovics ebben a célkitűzésében megegyezik a bolsevista-ellenes hatalmak törekvéseivel. A lehetőséget, hogy ezek a törekvések egyezményhez vezethetnek, a Wilhelmstrasse szövívője nem igyekezett kétségbe vonni, azonban azt állította, nem tud olyan faradozásról, amely az együttműködés létrehozására irányulna.

Biharvármegyei Közlöleti Szövetkezet 619/1944. BKSZ. szám.

Versenyárgyalási hirdetmény

Biharvármegyei Közlöleti Szövetkezet igazgatósága a vármegye területén az alább felsorolt községekben építendő ONCSA-házak kőműves, acs és mázoló munkálataira nyilvános versenyárgyalást hirdet:

- Nagyecsalonta 20 ház.
- Váradzentmárton 4 ház.
- Sarkad 4 ház.
- Gyapju 2 ház.
- Inánd 4 ház.
- Hajdubágyos 9 ház.
- Székeltyhid 2 ház.
- Biharfélégyháza 10 ház.

Az ajánlatok beadási határideje 1944. év június hó 10. délelőtt 10 óra. A beérkezett ajánlatok felhatalmazás ugyanazon nap déli 12 óra. A versenyárgyalás helye a Biharvármegyei Közlöleti Szövetkezet irodahelyisége. (Vármegyháza épület.)

A munkálatok költségei szabályszerűen biztosítva vannak.

Az ajánlattételhez szükséges költségvetési úrlap, rajzok, feltételek a szövetkezet irodahelyiségében szerezhetők be folyó hó 30-tól hétköznapokon délelőtt 11—13 óra között. Ajánlatot akár az összes munkára, akár a különböző iparágakhoz tartozó munkákra külön-külön (kőműves, acs, asztalos, lakatos, üveges és mázoló) lehet megtenni.

Határidő után érkezett, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatokat figyelembe nem veszünk.

Ajánlattevő nyilatkoznia köteles, hogy az 1939. IV. t. c. hatálya alá nem esik, hasonló nagyobb munkát már végzett és hogy iparigazolvánnyal rendelkezik.

A Közlöleti Szövetkezet fenntartja magának azt a jogot, hogy a munkálatok odaítélésénél a beérkezett ajánlatoktól függetlenül saját belátása szerint döntse. Többek között azt is, hogy a munkákat esetleg több ajánlattevő között megossza.

Nagyvárad, 1944. évi május hó 25-én.

Dr. vitéz Nadányi János s. k. alispán, elnök.

„Lengyelországot Németország kárára kell kárpótolni“

Genf. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenté: Londonból jelentik, hogy Churchill alsóházi beszédében Olaszországra áttérve, azt a véleményét fejezte ki, hogy a szövetségeseknek Mussolini bukása után „gyorsabban vagy merészebben“ kellett volna cselekedniük. Churchill kerülte a nyilatkozatot arról, hogy a szövetségesek Róma városát nyitvárosként akarnak kezelni. Mindössze annyit mondott, a szövetségesek remélik, hogy „Róma nem fogja érezni a szövetséges hadseregek harcát“. Kiemelte azt a tényt, hogy Viktor Emánuel elhatározta, hogy Róma bevételétől utána fia, a Piemonti herceg javára lemond és visszavonul a magánéletbe.

A spanyol-angol kapcsolatokra áttérve kijelentette Churchill, néhányan azt hiszik Angliában, hogy Nagybritannia Spanyolországgal szemben követett külpolitikáját „a leghelyesebben úgy lehet kifejezni, ha nevetéges, vagy egyenesen durva torzképet rajzolnak Frankóról.“ Neki, Churchillnek az a nézete, hogy a Spanyolország irányában követett brit

politika „ennél többet jelent.“

Genf. (MTI.) A Német TI jelenté: Mint Londonból jelentik, Churchill az alsóházi beszédében közölte, hogy Nagybritannia többé nem küld hadjáratot Mihajlovics tábornoknak, hanem Titó tábornagyot támogatja. Titonak a jövőben személyes katonai képviselője lesz Londonban, hogy a szoros érintkezés ezzel is biztosítva legyen. A lengyel kérdéssel azt mondta, hogy Nagybritannia-nak a szovjet-lengyel viszony rendezésére vonatkozó tapogatózásai eddig eredménytelenek maradtak. Az esetleges megegyezésnek lényeges része lesz Lengyelország keleti határainak megállapítása. Lengyelországot a keleten elvesztett területért Németország kárára kell kárpótolni.

Mihajlovics közös táborba kerül a bolsevista-ellenes hatalmakkal (?)

Berlin. (MTI.) A Wilhelmstrasse Churchill beszédében a birodalmi érte-

kül. Egy kisebb katonai felkelés, amelyet a politikusok ügyesen kihasználtak, előpörte a cári uralmat. A palotában, ahol néhány hónappal előbb a cár és egy titokzatos szerzetes, Rasputin uralkodott, demokratikus kormány ült. A letűnt idők hatalmas urai, miziszterek, generálisok, főtisztviselők, remegve cséztak-másztak és csak egyetlen gondjuk volt: hogy nyugdíjukat megkapják. A polgári társadalom puha gerincű: cél törte, hogy a birodalom sorait egy bizonytalan célkitűzésű, sokat beszélő, de tettekben gyöngye kormányzat vegye kezébe, amelynek háta mögött mint te nyegető, szennyes áradat már ott feketélt a csöcselék. A cári birodalom leghatalmasabb és legrettegettebb embere, Protopopov belügyminiszter megjelent Kerenszki előtt és így szólt:

— Alávetem magam a forradalmi rendnek és igazságszolgáltatásnak...

A Dumában, melynek ragyogó palotáját Nagy Katalin szeretője, Potemkin herceg építette, a forradalmi pártok képviselői szónokoltak. Ott voltak valamennyien, a bolsevikik kivételével. Mert a bolsevikik maguk sem tudták, mihez kezdjenek. Számukra nem volt talaj. Sztalin átvette a Pravda szerkesztését, de látnia kellett, hogy a példányszám napról-napra csökken. Hasztalan próbálkoztak a Dumában is. Az első bol-

sevista ezellemű határozati javaslatot 80 százalékos többség utasította visszé. Sztalin és Kamency kilátástalannak látták a helyzetet, Április elején táviratot küldtek a még mindig külföldön élő Leninnek: A helyzet reménytelen, a bolsevistapárt súlyod, további munka céltalan.

A válaaz április 16-án érkezett meg. S ez a válaaz egy vasuti kocsi volt, amely minden bolsevik legfőbb parancsnokát, Lenint a száműzetésből hazájába hozta.

Sztalin és Kamenev már előzőleg értesültek Lenin érkezéséről és nagyszabású fogadtatást készítettek elő. A pályaudvaron beláthatatlan tömeg tolongott, katonák és munkások, bolsevikik és szocialisták s a pétervári külvárosok népe. A vonat herobogott. A tömeg újongva és lelkesedve kiabált. Az épület előtt a hatalmas néptömeg közepén egy páncélkocsi vesztegelt. Lenin ennek tetjére ugorva mondotta el első szavait. Mindössze három mondat volt:

— Eljen a szocialista forradalom! Minden hatalmat a szovjet kezébe! Raboljátok vissza, amit toleték raboltak!

És ettől a naptól kezdve Pétervárnak nem volt nyugta többé.

(Folyt. köv.)

Polgármesteri felhívás az elbocsátott zsidó értelmiségi alkalmazottak bejelentéséről

Milyen adatokat kell tartalmaznia a bejelentéseknek

Felhívom mindazokat, akik az 1540—1944. M. E. rend. alapján zsidó értelmiségi alkalmazottat bocsátottak, illetve bocsátanak el, hogy az 56.455—1944. E. M. K. rendelet számukra bejelentési kötelezettséget ír elő:

A rendelet szövegét az alábbiakban közlöm:

Felhívom a zsidók értelmiségi munkakörben való alkalmazásának és foglalkoztatásának megszüntetése tárgyában kiadott 1540—1944. M. E. sz. rendelet 1. §-ában foglalt rendelkezés hatálya alá eső és e rendelet értelmében zsidó értelmiségi munkakörű alkalmazott elbocsátására kötelezett összes munkaadókat annak bejelentésére, hogy az elbocsátott (elbocsátandó) zsidó alkalmazottak munkakörének ellátásáról szabad munkakerők felvétele útján maguk gondoskodtak-e, vagy pedig értelmiségi munkakerők igénylése útján kívánják a kilépő zsidó munkavállalók helyét betölteni.

A bejelentéseket a már megürült és az 1944. évi május hó 31. napjával megürülő állások tekintetében az 1944. évi június hó 1. napjáig az azután megürülő állások tekintetében pedig az 1540—1944. M. E. sz. rendelet 2. §-ában megszabott, illetőleg a kormánybiztos által előírt elbocsátási időpontot legalább 30 nappal megelőzően az értelmiségi munkanélküliség ügyei m. kir. Kormánybiztosához (Budapest, V. Klotild-u. 10. sz. kell. benyújtani).

A bejelentésnek magában kell foglalnia a bejelentésre kötelezett munkaadó (vállalat) nevét (céget) munkakörének (üzletkörünek) megjelölését és üzletének (üzemének) működésének helyét.

A bejelentésben elő kell adni azt, hogy a munkaadó üzletében, üzemében, vagy más vállalkozásában, illetőleg kereső foglalkozása körében a zsidó értelmiségi munkakörű alkalmazottak elbocsátása következtében milyen munkahelyek ürültek (ürülnek) meg és amennyiben ezek valamelyikének betöltéséről a munkaadó maga gondoskodott, azt, hogy ez a gondoskodás kinek a felvételével, vagy milyen más módon történt.

Azoknak a munkaadóknak, akik a zsidók elbocsátása folytán előálló értelmiségi munkakerő hiányának a pótlásáról szabad munkakerők felvételével, vagy más módon maguk gondoskodni nem tudnak, a zsidók pótlására szükséges értelmiségi munkakerőket az Értelmiségi Munkanélküliség Ügyei m. kir. Kormánybiztosa útján kell igényelniük. Az igényléseket a fentiekben meghatározott bejelentésben kell előterjeszteni. Ha a munkaadó valamely kilépő zsidó alkalmazott munkakörének ellátásáról nem kíván gondoskodni, bejelentésében részletesen meg kell okolnia, hogy a megürült munkahely betöltésére miért nincsen szükség. Az igénylésben pontosan meg kell jelölni azt a munkakört, amelynek ellátására a bejelentő munkakerőt igényel, elő kell adni, azt, hogy e munkakör ellátására női munkakerő alkalmas-e, továbbá azt is, hogy

az igényelt munkakerő hozzávetőlegesen milyen javadalmazást fog élvezni.

Az értelmiségi munkakerő igénylése esetén be kell jelenteni azt is, hogy az igénylőnél foglalkoztatott értelmiségi munkakörű alkalmazottaknak hány százaléka hadirokkant, illetőleg hadigondozott.

A bejelentéshez minden esetben csatolni kell az 1540—1944. M. E. sz. rendelet 2. §-a alapján előterjesztett meghagyási

FELIX-gyógyfürdő

1. látogatói szíves tudomására hozom, hogy a **nagyterasz** a főbb helyiségekkel együtt nyitva. **Izletes konyha, kitűnő borok, figyelmes kiszolgálás. Vonatúrat halszor naponta** Pártfogást kér **SZÉKERES** bérliő

javaslata kiadott kormánybiztosi döntésnek egy másolati példányát.

Budapest, 1944. május 19.

Dr Kultár István s. k.,
min. osztályfőnök,
kormánybiztos.

Nagyvárad, 1944. május 23.

Dr Gyapay László s. k.,
h. polgármester.

Egy ungvári zsidóház kútjában mesébeillő kincseket találtak

A Kárpáti Híradó írja: Hetek óta folyik a kárpátaljai városokban a zsidó lakások leltározása. A leltározó közegek a leltározás során megállapították, hogy a zsidók értékes holmijaikat nagyrészen elrejtették a beszolgáltatás alól. Így László Vladimír városi fogalmazónak is feltűnt, hogy a Kossuth-tér 30-as számú zsidó ház gazdagnak tartott lakójának minden értékes holmija hiányzik. A gyanu alapján a házat alaposan átvizgálták. A ház utcára néző része alatt a kutatás során a hatósági közegek meglepő felfedezésre jutottak. Megállapították, hogy a ház kiszáradt régi kút fölé épült, amelyet 6—7 méter mélységben betongyűrűkkel béleltek ki. A pincének ezt a részét, — miután az elrejténi valókat benne elrejtették — be-

falazták s aztán tűzfával telerakták a külső pincét.

Ebből a biztónak vélt rejtékhelyből azután nagy halom ezüst és arany brokátfüggöny, perzsaözyögek, női gyikbőr- és antilopcipők, emellett ládákban altweini, rosenthali és más világ-márkájú porcelláneműk, ezüst tálcák, mesteri vázák és más hasonló értékek kerültek elő. A tulajdonképpeni értékek az arany, drágakő, ékezet és szőrmearú azonban még csak ezután kerül elő. Hogy a pincében ilyen értékek is lehetnek, erre abból következtet a bizottság, hogy egy kíváncsiságból felnyitott tűznőbőr bőröndben máris találtak értékes ezüstneműeket, továbbá kékrókabókat és néhány perzsaabundát is. A talált értékek leltározása és a kutatás még tovább folyik.

Magánszemélyek is igényelhetnek zsidóktól lefoglalt rádiót

Legkésőbb május 26-ig kell az igénylést bejelenteni

A m. kir. Belügyminiszter 39089—1944. III. sz. rendeletében arról értesített, hogy a zsidó tulajdonban volt és igénybe vett rádió készülékek szétosztásánál gondoskodni kíván arról, hogy ezekből a rádió készülékekből egyes magánszemélyek is kaphassanak abból a célból, hogy ezeknél a magánszemélyeknél a rádió használata a helyes közvélemény kialakításának céljaira eszközül szolgálhasson.

A rádiókészülékekkel való ellátásra csak olyan magánszemélyt lehet javaslatba hozni, aki nemzetiség szempontjából minden tekintetben megfelel és akinél a rádió készülék használata biztosítja azt, hogy a rádiót nemcsak saját maga használja, hanem hogy a készüléket olyan helyen szereli fel, hogy a rádió adásait a közönség egyrésze közvetlenül hallgathassa.

Ilyenek lehetnek tehát a különféle üzletek (vendéglők, kocsmák, borbély, mézárás, hentes, szatóc, cukrász, nagyobb munkásszámmal dolgozó műhelyek,

stb.) Ezenkívül rádiókészülék juttatásban lehet részesíteni a ténylegesen működő és figyelembe jövő érdekek szempontjából teljesen kifogástalan egyesületeket, amelyeknek helyiségeiben a rádióvevőkészülékek elhelyezése és használata révén a fentebb mondott cél a rádiónak a közvélemény megfelelő kialakítására való kérdése biztosítva van.

A rádió készülékért térítést kell fizetni, a térítés a készülék minőségéhez képest 50—300 P között lesz.

A térítést az a természetes vagy jogi személy tartozik megfizetni, aki a rádió készüléket kapja.

Az ilyen személy a rádió tulajdonosává válik, azonban a rádió átadásával egyidejűleg nyilatkozatot tartozik majd adni arról, hogy abban az esetben, ha a rádió készüléket eladni kívánná, azt az általa fizetett térítésért elsősorban a hatóság-nak köteles felajánlani és csak abban az esetben bocsáthatja forgalomba, ha a hatóság a rádiókészülékre igényt nem tart, illetőleg nem jelöl ki a rádió átvételére más személyt.

Ugyancsak kötelezettséget kell vállalni az említett nyilatkozatban arra is, hogy a rádiót olyan módon szereli fel és olyan módon tartja üzemben, hogy a közvélemény kialakítását, tehát a közönség tájékoztatását megfelelően szolgálja és ha ennek a követelménynek nem tenne eleget, tudomásul veszi, hogy a hatóság felhívására a rádiókészüléket más személy-

nek köteles az általa fizetett térítés ellenében átadni.

A rádió készülékek szétosztásában nem részesülhetnek azok a hatóságok, hivatalok, katonai és polgári szervek, ahol a rádió készülék légtörtelmi, közigazgatási, közbiztonsági és kulturális v. gy. pedig más szakigazgatási célokat szolgál, minthogy ezeknek a szerveknek rádió készülékkel való ellátásáról külön történik gondoskodás.

Felhívom a hirdetményben felsorolt, illetve annak alapján figyelembe jöhető természetes és jogi személyeket, hogy rádió készülék igénylésére vonatkozó bejelentéseiket legkésőbb folyó hó 26-án, déli 12 óráig a város kulturális osztályánál (városbáza, I. em. 9. ajtó) írásban jeleentsék be.

Nagyvárad, 1944. május 23.

Dr GYAPAY LASZLÓ, s. k.,
h. polgármester.

A nagyvárad kir. törvényszék
P. 1120—1942—20. szám.

Idező hirdetmény

A nagyvárad kir. törvényszék közhirdetési, hogy Monár János felperesnek Maruska Konstantinné és társai aljeresek ellen adásveteli szerződés érvénytelenítése ill. kárenyhítés és jár. iránt indított perében a perfelvételre és érdemi tárgyalásra határnapot tűzött és felhívta a feleket, hogy 1944. évi június hó 17. napján délelőtt 9 órakor hivatalos helyiségében (Széchenyi-tér 14. házszám II. emelet 92. ajtószám alatt) jelenjenek meg, egyszersmind pedig Vajna Imréné sz. Bihari Juliánna alperes részére — aki ismeretlen helyen tartózkodik — ügygondnokul dr Selmezi János ügyvédet (lakik Nagyvárad) nevezte meg.

A bíróság felhívja az alperest, hogy a fent megjelölt határnapon és órában meghatalmazott ügyvéd által jelenjen meg, mert ellenkező esetben az ügygondnok fog helyette eljárni.

Nagyvárad, 1944. évi május hó 9. napján.

Dr Harmathy Átilia s. k.,
kir. tszéki bíró.

A kiadmány hitelül: Doronszkyne, s. hiv. tisztviselő.

RÁDIO

Péntek, május 26.
Budapest I.

8.35 Délelőtti muzsika.
10.10 Egyvelegek és dalok.
11.10 A rádiózenekar műsorából.
11.40 Kövesligethy Ivan dr. orvosi előadása.
12.05 Az I. honvédegyezred zenekara.
13.30 Honvédeink üzennek.
14.00 Ilnczy László szajonzenekara.
14.50 Beszkárt zenekar.
16.00 Gulyás Pál emickézete.
16.20 Hlasy Béla harmonaktaggyűjtés.
17.00 Munkásfélóra.
17.30 Magyar népmuzsika.
18.00 Stitz János előadása.
18.20 Közvetítés az Országos Legvédelmi Központból.
19.00 Osváth Julia énekel.
19.20 Fűry Lajos előadása.
19.30 A Noszty fiu esete Toth Marival. — Vigjáték.
21.30 Daloló honvédek.
22.20 Magyar zeneszerzők felőrdája.
22.50 Nagy mesterek — örök művek.

Gabona-vetőmag és olajosmag

helyi kereskedőket

bizományosnak szerződött Bihar megyébe
vitéz Hornyánszky és Redi
Nagyvárad, Mussolini-tér 16. szám

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZÉKELYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-37.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 hóra 4.30 P.
 3 hóra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Harmincöt éves házassági évforduló

Meleg, meghitt családi ünnepség keretében adott hálát ma a Gondviselésnek id. Sebestyén Antal nyug. MÁV. főkezelő, vállalatunknak éveken át volt hűséges és közmegegyezésnek örvendő alkalmazottja és családja abból az alkalomból, hogy az idős házaspár ma érte meg házasságkötésének 35-ik évfordulóját. Három gyermeke közül azonban a mai ünnepnapon csak egyik fia, ifjabbik Antal és leánya, Jolán kísérhette el a jubiláló házaspárt a Székessygházba; harmadik gyermeküknek csak a szerető, vágyó, gyermeki hazagondolása és hálátelt jókívánsága szállhatott el hozzájuk a Kárpátokon át, az orosz harcmezőkről.

A nagyváradi honvéd állomásparancsnokság a bombakárosultakért. 1944. május 18-án Nagyváradon a német-magyar fegyverbarátság jegyében megtartott katonai sportünnepély tisztá jövedelmét 2906.30 P-t a nagyváradi honvéd állomásparancsnokság a bombakárosultak javára befizette.

DR. RÓNAI IDA ÉS FELVIDÉKI ISTVAN ESKÜVŐJE. (Nagyvárad) Dr. Rónai Ida és Felvidéki István hirdapíró, lapunk munkatársa, aki jelenleg a honvéd légierőknél teljesít szolgálatot, vasárnap délelőtt 11 órakor tartják esküvőjüket a székessygház Jézus Szíve kapujában.

14 tőmegsír egy szlovéniai tőgyerdőben. Belgrádból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A délkelet-szlovéniai Nasice városka közelében, az ottani tőgyerdő áttisztogatása során 14 tőmegsírra bukkantak — 250 részben megcsontított holttestre. A kommunista bandák terroruralmuk alatt a nekik ellenálló parasztokat legyilkolták, majd részben borzalmas kínzások után ott elföldelték. Ezeket kívül sok tarkolovésél meggyilkolt holttestre is találtak. Ezek a személyek a talált okmányok alapján olyan partizánok lehetnek, akiket a politikai bizottság halálra ítélt.

KÁRPÁTALJAN KIVÜL MÁS TERÜLETRE UTÁZÁSI IGAZOLVÁNY NEM SZÜKSÉGES. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A honvédevezérkar főnöke közli, hogy polgári személyek Kárpátaljára szóló utazási igazolványok kérésével ne forduljanak katonai parancsnokságokhoz vagy katonai hatóságokhoz. Ilyen kéréseket az illetékes alispáni hivatalnál, illetve rendőrkapitány-ságnál kell benyújtani. Kárpátaljan kívül más területre utazási igazolvány nem szükséges.

Német-angol fogolycsere. Lisszabonból jelentik: (MTI) Eden angol külügyminiszter az alsóház keddi ülésén egy képviselőnek adott válaszában kijelentette, hogy a Grittsholm nevű svéd oceánjáró több mint 900 brit volt hadifoglyot szállít hazá. Ezeket május 17-én cserélték ki német hadifoglyokért Barcelonában. A továbbiakban Eden közölte, hogy a kicserélt foglyok között számos amerikai is van, minthogy 90 német polgári személyt is kicseréltek, ugyanolyan számú amerikai és brit polgári internáltért.

426 svéd gyár került eddig fekete listára Amerikában. Stockholmból jelentik: (MTI) Amerika újabb 38 svéd gyárat helyezett fekete listára. Ezzel a fekete listára helezett svéd gyárak száma 426-ra emelkedett. Köztük szerepel a nagy győlyőcsapágy gyárvállalat is.

Badoglio helyzete rendkívül bizonytalan. Stóckholmból jelentik: (MTI) Az Interim jelenti: Angol és amerikai körökből származó értesülések szerint Badoglio helyzete rendkívül bizonytalan, a lakosság körében nincs semmi támasza. Az angol parancsnokság azzal az indoklással, hogy a tábornagy személyes biztonságát szolgáló rendszabályról van szó, angol ügynököket helyezett el Badoglio közvetlen közelébe.

Fajvédelmi törvényjavaslatot dolgoznak ki Olaszországban. Milánóból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Az olasz főhadiszállásról jelentik: A Duce elnöklésével Preziosi fajtutató főfelügyelő, az igazságügyminiszterium és több miniszterium képviselői tanácskoztak. Rendelkezéseket dolgoztak ki a fajra vonatkozó törvényalkotásról. Kidolgozták annak a törvényerejű rendelkezésnek a tervezetét, amely általános irányelveket állapít meg a faji jellegéről. A másik törvényerejű rendelkezésben az idegenfajú olaszok jogi állását körvonalazzák.

Szigorlatok a kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem közgazdasági karán. Kolozsvárról jelentik: (MTI) A Ferenc József Tudományegyetem közgazdasági kara májusban átköltözött a Farkas-utca-ba, az egyetem központi épületébe. A júniusi szigorlatra június 3-ig lehet jelentkezni a közgazdaságtudományi kar dékán-hivatalában (Kolozsvár, Farkas-utca 1. II. emelet). Az írásbeli szigorlatok június 7-től 10-ig, a szóbeli szigorlatok június 14-től 17-ig terjedő időben lesznek.

Németnyelvű evangélikus istentiszteletek. A Gróf Csáky István-utca 26. szám alatti evangélikus templomban püsköd 1. és 2. napján délelőtt 8.30 órai kezdettel lesznek németnyelvű istentiszteletek gyónással és úrvacsoraszóval. Ünnepe első napján Fisch Ernő Erich, másodnapján Schulz Frigyes tábori lelkészek szolgálnak. Mindenkit szeretettel várnak!

Deutsche evangelische Gottesdienste. In der evangelischen Kirche A. B. Gr. Csáky István-Strasse 26. finden an beiden Pfingsttagen in der Früh um 8.30 Uhr deutsche Gottesdienste mit Beichte und Feier des heiligen Abendmahles statt. Am ersten Feiertag predigt Kriegspfarret Fisch, am zweiten Kriegspfarret Schulz. Auch die Zivilgemeinde ist herzlichst eingeladen!

A FODRÁSZ IPAROSOK püsköd 1-ő napján (vasárnap) üzleteiket egész nap zárva tartják. Hétfőn, püsköd másodnapján déli 12 óráig lesznek nyitva az üzletek. Előköszög.

NYILTTÉR

Felkérem az Elektro-technika első nagyváradi műanyag sajtó és villamos-sági cikkek üzeme, Nagyvárad, Tompa Mihály-utca 30. összes hitelezőit, hogy a fenti céggel szemben fennálló követeléseiket ezen hirdetés megjelenésétől számított 8 napon belül hiteltérdeklően jelent-sék be a Glück Gyula villamos-sági baka-lit üzem Nagyvárad, Szacs-vay-u. 22. sz. irodahelyiségében hiteltérdeklően jelent-sék be, annál is inkább, mert ezen határidő lejárta után követelések figyelembe nem vétetnek.

Nagyvárad, 1944. május 25.
 MAJLATH ISTVAN,
 vállalati vezető,
 hatósági megbízott.

Ha sokat akar nevetni, nézze meg a

„Nótáscsavargókat”

Pénteken utoljára.

a BELVAROSI-ban

A pusztai királykisasszony

Főszereplői: Szörényi Eva, Csontos Gyula, Bilicsi

Bemutató ma a CASINO-ban

Budapesttel egyidőben!

KORONA filmszínház.

Idegen útakon

Szebb mint bármely világhírű külföldi film

Főszerepben: Tolnay Klári, Sulyok Mária, Szilassy

László és Fáy Béla

Jegyelővét 11-12 óra között.

NYILTTÉR

Felkérem a Forum dobozgyár összes hitelezőit, hogy a fenti céggel szemben fennálló követeléseiket ezen hirdetés megjelenésétől számított 8 napon belül az üzem Nagyvárad, Béke-utca 27. számú irodahelyiségében hiteltérdeklően jelent-sék be, annál is inkább, mert ezen határidő lejárta után követelések nem vétetnek figyelembe.

Nagyvárad, 1944. május 25.

DEVICH DEZSŐ,
 vállalati vezető,
 hatósági megbízott.

NYILTTÉR

Felkérem a Glück Gyula villamos-sági baka-lit üzem összes hitelezőit, hogy a fenti céggel szemben fennálló követeléseiket ezen hirdetés megjelenésétől számított 8 napon belül az üzem Nagyvárad, Szacs-vay-u. 22. (bejárat Várady Zsigmond utcából) irodahelyiségében hiteltérdeklően jelent-sék be, annál is inkább, mert ezen határidő lejárta után követelések nem vétetnek figyelembe.

Nagyvárad, 1944. május 25.

MAJLATH ISTVAN
 vállalati vezető,
 hatósági megbízott.

NYILTTÉR

Felkérem a Jakobovits és Grosz nikkelező és galvanizáló összes hitelezőit, hogy a fenti céggel szemben fennálló követeléseiket ezen hirdetés megjelenésétől számított 8 napon belül az üzem Nagyvárad, Sztaroveszky-u. 8. irodahelyiségében hiteltérdeklően jelent-sék be, annál is inkább, mert ezen határidő lejárta után követelések nem vétetnek figyelembe.

Nagyvárad, 1944. május 24.

KOOS GYULA
 vállalati vezető,
 hatósági megbízott.

NYILTTÉR

Felkérem a Metaloid fémáru üzem összes hitelezőit, hogy a fenti céggel szemben fennálló követeléseiket ezen hirdetés megjelenésétől számított 8 napon belül az üzem Nagyvárad, Sztaroveszky-u. 8. sz. irodahelyiségében hiteltérdeklően jelent-sék be, annál is inkább, mert ezen határidő lejárta után követelések figyelembe nem vétetnek.

Nagyvárad, 1944. május 24

KOOS GYULA
 vállalati vezető,
 hatósági megbízott.

NYILTTÉR

Felkérem az Elektra zsinór és csipke-üzem összes hitelezőit, hogy a fenti céggel szemben fennálló követeléseiket ezen hirdetés megjelenésétől számított 8 napon belül az üzem Nagyvárad, Apáca-u. 4. számú irodahelyiségében hiteltérdeklően jelent-sék be, annál is inkább, mert ezen határidő lejárta után követelések nem vétetnek figyelembe.

Nagyvárad, 1944. május 23.

TÓTH MIHALY
 vállalati vezető,
 hatósági megbízott.

NYILTTÉR

Felkérem a Halász Testvérek redőny és laktosárugyár összes hitelezőit, hogy a fenti céggel szemben fennálló követeléseiket ezen hirdetés megjelenésétől számított 8 napon belül az üzem Nagyvárad, Várady Zsigmond-utca 6. irodahelyiségében hiteltérdeklően jelent-sék be, annál is inkább, mert ezen határidő lejárta után követelések figyelembe nem vétetnek.

Nagyvárad, 1944. május 23.

GRAMANTIÉ FERENC
 vállalati vezető,
 hatósági megbízott.

NYILTTÉR

Felkérem a We-Ego cipőgyár összes hitelezőit, hogy a fenti céggel szemben fennálló követeléseiket ezen hirdetés megjelenésétől számított 8 napon belül az üzem Nagyvárad, Báthory-utca 12. sz. irodahelyiségében hiteltérdeklően jelent-sék be, annál is inkább, mert ezen határidő lejárta után követelések figyelembe nem vétetnek.

Nagyvárad, 1944. május 23.

LEVENDAY SANDOR
 vállalati vezető,
 hatósági megbízott.

NYILTTÉR

Felkérem a „Florenz” mérleg, súly és fémáru gyár összes hitelezőit, hogy a fenti céggel szemben fennálló követeléseiket ezen hirdetés megjelenésétől számított 8 napon belül az üzem Nagyvárad, Kapisztrán-tér 2. sz. irodahelyiségében hiteltérdeklően jelent-sék be, annál is inkább, mert ezen határidő lejárta után követelések figyelembe nem vétetnek.

Nagyvárad, 1944. május 23.

NAGY SANDOR
 vállalati vezető,
 hatósági megbízott.

NYILTTÉR

Felkérem az Eterna cipőgyár összes hitelezőit, hogy a fenti céggel szemben fennálló követeléseiket ezen hirdetés megjelenésétől számított 8 napon belül az üzem Nagyvárad, Várady Zsigmond-utca 27. irodahelyiségében térdemlően jelentsék be, annál is inkább, mert ezen határidő letelte után követelések nem vétetnek figyelembe.
Nagyvárad, 1944. május 23.

BOROS MIHALY
vállalati vezető,
hatósági megbízott.

NYILTTÉR

Felkérem a Szénsav és Oxigéngyár összes hitelezőit, hogy a fenti céggel szemben fennálló követeléseiket ezen hirdetés megjelenésétől számított 8 napon belül az üzem Nagyvárad, Gállányi-utca 9. sz. irodahelyiségében térdemlően jelentsék be, annál is inkább, mert ezen határidő letelte után követelések figyelembe nem vétetnek.
Nagyvárad, 1944. május 23.

NESZLI GASPÁR
vállalati vezető,
hatósági megbízott.

NYILTTÉR

Felkérem a Nagyvárad Hajdizsmú és Fésűáru gyár összes hitelezőit, hogy a fenti céggel szemben fennálló követeléseiket ezen hirdetés megjelenésétől számított 8 napon belül az üzem Nagyvárad, Kolozsvári-utca 21. irodahelyiségében térdemlően jelentsék be, annál is inkább, mert ezen határidő letelte után követelések nem vétetnek figyelembe.
Nagyvárad, 1944. május 23.

BORONKAY PAL
vállalati vezető,
hatósági megbízott.

NYILTTÉR

Felkérem a Cassirer fűrészt és lakatosárú gyár összes hitelezőit, hogy a fenti céggel szemben fennálló követeléseiket ezen hirdetés megjelenésétől számított 8 napon belül az üzem Nagyvárad, Francia-u. 18. szám alatti irodahelyiségében térdemlően jelentsék be, annál is inkább, mert ezen határidő letelte után követelések figyelembe nem vétetnek.
Nagyvárad, 1944. május 23.

KOVÁCS KALMAN,
vállalati vezető,
hatósági megbízott.

NYILTTÉR

Felkérem a Pallas litográfia összes hitelezőit, hogy a fenti céggel szemben fennálló követeléseiket ezen hirdetés megjelenésétől számított 8 napon belül az üzem Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 6. irodahelyiségében térdemlően jelentsék be, annál is inkább, mert ezen határidő letelte után követelések figyelembe nem vétetnek.
Nagyvárad, 1944. május 23.

BALÓ ALBERT
vállalati vezető,
hatósági megbízott.

NYILTTÉR

Felkérem a Patria irógyár összes hitelezőit, hogy a fenti céggel szemben fennálló követeléseiket ezen hirdetés megjelenésétől számított 8 napon belül az üzem Nagyvárad, Fábán Lajos-utca 1. irodahelyiségében térdemlően jelentsék be, annál is inkább, mert ezen határidő letelte után követelések nem vétetnek figyelembe.
Nagyvárad, 1944. május 23.

LIBIK KAROLY
vállalati vezető,
hatósági megbízott.

SZINHÁZ

A színházi iroda közleménye:

Hadik huszarak csütörtöktől fél 7 órákor

Figyelem! Csütörtöktől az esti előadások fél 7 órákor, a délutáni előadások fél 4 órákor kezdődnek!

Csütörtök este fél 7 órákor mutatja be a színház az idény legnagyobb operett-sikerét, a *Hadik huszarak*-at. Igazi békebeli hangulat. Csupa kacagás és derű, hangulatos muzsika. Főszereplők: Hamvay Laci, Kemény Gizi Lányi Emmi, Szabó Ernő, Lendvai Lajos, Tanai K. Emil, Gulácsy Albert, Halasi Gyula, Barsy Béla és Kiss István. Csütörtökön bemutató bérlet, pénteken Á-bérlet, szombat este, vasárnap délután és este, hétfőn este bérletszünetben megy a *Hadik huszarak*.

Szombat délután fél 4 órákor *filléres helyarával* az idény legnagyobb prózai sikere, *Az első* kerül színpadra.

Püsköd hétfőjén délután fél 4 órákor a nagy sikert aratott *Zsákmacska* kerül színpadra.

MŰSOR:

Csütörtökön fél 7-kor: *Hadik huszarak*. Bemutató bérlet.

Pénteken fél 7 órákor: *Hadik huszarak*. Á-bérlet.

Szombat d. u. fél 4 órákor: *Az első*.

Szombaton fél 7 órákor: *Hadik huszarak*.

Vasárnap d. u. fél 4 órákor: *Hadik huszarak*.

Vasárnap este fél 7 órákor: *Hadik huszarak*.

Hétfő d. u. fél 4 órákor: *Zsákmacska*.

Hétfő este fél 7 órákor: *Hadik huszarak*.

SPORT

Vasárnap Kispesten, hétfőn Szabadkán játszik a NAC

(Nagyvárad.) Mint ismeretes, vasárnap Kispesten ellen játszik bajnoki mérkőzést a NAC csapata Kispesten. A zöldfehérek nem térnek haza mérkőzés után, mert a Szabadkai VAK-tól meghívást kaptak ünnep másodnapján lejátszandó barátságos csatára. A vezetőség elfogadta a meghívást és ezek szerint Kiszestről Szabadkára utazik a NAC együttese.

A szabadkai kirándulással kapcsolatban kérdezték intéztünk az egyesület vezetőségéhez és a következő felvilágosítást kaptuk:

— A SzVAK vezetősége előnyös feltételek mellett hívta meg a csapatot vendégszereplésre. A kispesti mérkőzés után nyomban vonatra ülünk és hálókocsin tesszük meg az utat.

Szabadkán, hogy a másnapi mérkőzésre valamennyire kipihenhessék magukat a fiúk. Így is farszóló lesz az éjszakai vonatkozás, de vállalnunk kellett a mérkőzést, mert hiszen a bajnoki cím kötelez is.

A kispesti mérkőzéssel kapcsolatban a következő felfogás alakult ki a NAC otthonban:

— A NAC csapata kemény csata előtt áll, mert a jóképeségű kispesti együttes mindent elkövet a két pont megszerzéséért, hogy véglegesen biztosítsa magát a kiesés ellen. A NAC viszont a Fradi elleni szép győzelme alapján megy rá erre a mérkőzésre is, hogy kemény harcok árán szerzett tekintélyén csorba ne essék.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Belga óriás nyulak eladók. Lórántffy Zs.-u. 5. 77

Boros hordókat megvételre keresünk. Cím a kiadóra kérünk. 963

Használt téglát megvételre keresünk. Cím a kiadóban. 962

3 + 2 m. méretű használt vízmentes ponyvát megvételre keresünk. Ajánlatot ár megjelöléssel kérünk a kiadóra leadni. 11

Eladók több magánházak, bérházak, telkek. Popovics iroda Szent János-u. 6. Telefon: 15-67. 72

Egy jókarban levő 2 + 1 lámpás hálózati rádió eladó. Szőlőtelep-u. 28. 68

Különléle

Pertőlentést, poloska, mely és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 313 672

Kötők, horgolók, szwettereket, gyermekmakkót, ruháskát. Ocskából szépen javítok, alakítok. Bontott szárból harisnyafejlesztés, szemszedés. Bodáné kézimunkázlete, Kossuth-u. 18. 31

Menyasszony és koszorúslány művirág fejdzskek és kezicsokrok. Ezüst- és aranylakodalmakra csokrok és kosarak olcsón, szép kivitelben megrendelhetők. Ruhákra virágok raktáron, azonkívül hozott anyagokból is olcsón készülnek. Karácsonyi püspök-u. 52. (Erzsébetligeti sportpályánál.)

Száras

raktárhelyiséget

keresünk

VEGH vegycikk nagykereskedés

Hitler A. u. 40. Tel. 21-08

Varrógépjavítás egy évi felelősséggel Jakab műszerésznél, Kossuth-u. 5. Telefon 23-30.

Elveszett egy gépirásos irat, Östörténet címmel, Ács Albert és Fütöp Kálmán jelzéssel. Megtaláló jutalom ellenében adja le a Vasúti Étterem irodájában. 80

Állást uyer

Cukorkagárban gyakorlott munkásné. két felvezek. Cukorkagár, Szaniszló-utca 2. 48

Mindenest keresek azonnalra főzni tudással és hosszú bizonyítvánnyal. Váradi Malom, Kocsán János-utca 21. 64

Ipari vállalat keres komoly, hosszú gyakorlattal bíró könyvelőt, ki mindenemű adminisztrációs ügyet felelősséggel intéz. „Cipőgyár” jellegre a kiadóra 63

Cipészegéd rámozó és gyakorlott tűzőnő felvétetik. Daróczy József, Galamb-u. 5. 81

Jól főző mindenest, középkorut, fiatal házaspár vidékre keres. Cím: Kúdföld Mosse hirdetőirodában, Rákóczi-út 2. Bazárépület (Mocsáry irógépüzletben). 79

Zongorista nőt, vagy férfit keresek állandó alkalmazásra. Török Ignác-utca 41. 78

Nevelőnőt keresek azonnalra, nemetül beszélő előnyben. Cím a kiadóban. 52

Jó családból való leányt három éves kisleány mellé felvezek. Dreher söröző, Bémer-tér 3. 71

Schnittfrézelt és schnitt polirozót, saroksziszolót azonnali belépésre felvez Szabó cipőgyár, Tisza István-út 21. 70

Borbély segédet állandó munkára felvezek. Farkas Sándor, Sztaroveszky-u. 24. szám. 67

Sofort fagázuzemű tehergépkocsi vezetésére keres Dreher-Haggenmacher Sörgyár. Jelentkezés a városzöllősi telepen 10-12 óra között. 66

Szűgyártó segéd állandó munkára azonnali felvétetik. Soós Lajos szűgyártó, Teleki-u. 25. 50

Állási keres

Könyvelés, munkabér elszámolásban jártas IV. középiskolát végzett nő, tisztviselői állást keres. Cím a kiadóban 65

Ápolónőnek ajánlkozik egyedülálló nő. Címe: Hegedűs Jánosné, Győr-u. 1. 75

Tisztviselő többévi irodai gyakorlattal, kezdő gépirással, állást keres. Címeket a kiadóra kér. 937

Ingatlan

Négyszobás, fürdőszobás magánház belvárosban olcsón eladó. Cím: Szent János-u. 76. Házfelügyelőnél. 51

Elveszett

Elveszett újságpapírba csomagolt egy pár sötétbarna fűzős gyermekcipő. Kérem a megtalálót, tekintettel arra, hogy látták többen, hogy felvette, hozza a Szt László-téri villamos megálló várójában jutalmat kap. 65

Oktatás

Német nyelvet tanít úrnő, ebéd koszt ellenében. Piros Béláné, Sztaroveszky-u. 12. szám 931

Polgári gimnáziumi magán- és javító vizsgákra kitűnően előkészít, gyakorlott tanerő. Rádl Ödön-u. 1. 78

Magyar-latin tanítást vállal tanár. Ráday Gedeon-utca 22. 82

Még egy II. v. IV. osztályt végzett állami gimnázistát szűnideig tanításra különösen vállalt középiskolai tanár. Cím a kiadóban. 74

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

A szerkesztésért felel: A kiadásért felel:
Dr. Pál Árpád Dr. Virág Jeromos
főszerkesztő Szent László-nyomda R. T.
igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. hárforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi-utca 6. szám